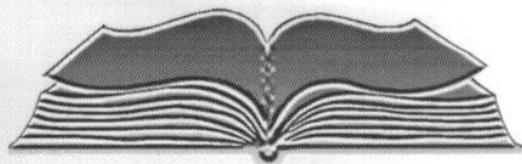

**МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський міський педагогічний університет імені Б.Д. Грінченка

**ПРОФЕСІЙНА
ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛІВ
В УМОВАХ УПРОВАДЖЕННЯ
КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ
СИСТЕМИ**

Київ - 2007

Міністерство освіти і науки України
Київський міський педагогічний університет
імені Б.Д. Грінченка

**ПРОФЕСІЙНА
ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛІВ**
в умовах упровадження кредитно-модульної системи

Матеріали
Всеукраїнської науково-методичної конференції

Київ – 2007

УДК 371.13(477)(06)

ББК 74.58(4Укр)яб

П84

Схвалено до друку Вчену Радою КМПУ імені Б.Д. Грінченка
(протокол № 8 від 29.11.2007 р.)

Редколегія:

Огнєв'юк В.О.
Хоружа Л.Л.
Караман О.В.
Люрина Т.І.
Бондаренко Г.П.
Бобрицька В.І.
Левітас Ф.Л.

П84 **Професійна підготовка вчителів в умовах упровадження кредитно-модульної системи: Матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції / Редкол.: В.О. Огнєв'юк, Л.Л. Хоружа, О.В. Караман та ін. – К.: КМПУ ім. Б.Д. Грінченка, 2007. – 206 с.**

Матеріали висвітлюють науково-теоретичні та методичні питання професійної підготовки вчителів у контексті вимог Болонського процесу. Розглянуто проблеми інтеграції змісту професійної освіти; шляхи підвищення якості професійно-педагогічної освіти в умовах кредитно-модульного навчання; особливості організації самостійної діяльності студентів; сучасні технології професійної педагогічної підготовки вчителів.

Рекомендовано для професорів, доцентів, аспірантів, викладачів і студентів вищих навчальних закладів, наукових працівників науково-дослідних установ.

ББК 74.58(4Укр)яб

ЗМІСТ

КРЕМЕНЬ В.Г. ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛЯ У КОНТЕКСТІ СУЧASNІХ ВИМОГ ДО РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ	8
СТЕПКО М.Ф. КРЕДИТНО-МОДУЛЬНА СИСТЕМА В УКРАЇНСЬКОМУ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ВИМІРАХ	10
ГРІНЕВІЧ Л.М. РОЗВИТОК СТОЛИЧНОЇ ОСВІТИ: ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛІВ	12
ОГНЕВ'ЮК В.О. ДЕСЯТЬ ТЕЗ ПРО БОЛОНСЬКИЙ ПРОЦЕС І КРЕДИТНО-МОДУЛЬНУ СИСТЕМУ.....	14

ПРОБЛЕМИ ІНТЕГРАЦІЇ ЗМІСТУ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТА ЙОГО СТРУКТУРУВАННЯ В НАВЧАЛЬНИХ МОДУЛЯХ

БОБРИЦЬКА В.І. ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА У ВИЩОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ В УМОВАХ УПРОВАДЖЕННЯ КРЕДИТНО- МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ	15
ГУЗІЙ Н.В. МОДУЛЬНО-РЕЙТИНГОВА ОРГАНІЗАЦІЯ ДИДАСКАЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА	20
ДЕМ'ЯНЕНКО Н.М. ІНТЕГРОВАНИЙ КУРС "ОСВІТНЬО-ВИХОВНІ СИСТЕМИ" У ПІДГОТОВЦІ МАГІСТРІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 8.000005 "ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ"	23
КАРАМАН С.О., КАРАМАН О.В. РОЛЬ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ.....	26
КОТЕНКО О.В. АКТУАЛІЗАЦІЯ ПРОБЛЕМІ ПОЛІКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ.....	29
КРЯЖЕВ П.В. ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ БОЛОНСЬКОЇ РЕФОРМИ У КРАЇНАХ ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ	32
НОСЕНКО Т.І. ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНОЇ ДОШКИ SMART BOARD В ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	35
РАДЧЕНКО М.І. ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ РЕЙТИНГО-МОДУЛЬНОГО ПІДХОДУ ДО НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ЦИКЛУ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН У КНЕУ	39
РАТОВСЬКА С.В. АДАПТАЦІЯ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ДО ВИМОГ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ: КРЕДИТНО-МОДУЛЬНА СИСТЕМА	43
СЕМЕНОГ О.М. МОВНА КУЛЬТУРА ПЕДАГОГА-ДОСЛІДНИКА В КОНТЕКСТІ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ	46
СІКОРА Я. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ІНФОРМАТИКИ.....	49
СІСЕЙ М.С. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ ДОРОСЛИХ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ.....	53

Слободянок І.А.	
ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНИХ УСТАНОВОК У МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ НА ЕТАПІ АДАПТАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ У ВНЗ	111
ТАНАНА С.М.	
ПРОФЕСІЙНО-КОМУНІКАТИВНА СПРЯМОВАНІСТЬ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ	113
ФЕДОРОВИЧ Л.О.	
УМОВИ РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ СТУДЕНТІВ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ.....	116
ЧЕМЕРИС О.А.	
ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ПЕРЕХОДУ НА КРЕДИТНО-МОДУЛЬНУ СИСТЕМУ (НА ПРИКЛАДІ ПРОЕКТИВНОЇ ГЕОМЕТРІЇ).....	120
ЧЕРВІНСЬКА І.Б.	
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛЯ В УМОВАХ КРЕДИТНО- МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ.....	123
ЧЕРНИЩ А.П.	
ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ РЕЙТИНГУ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТА ЗА КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЮ СИСТЕМОЮ.....	126
ЯКСА Н.В.,	
МІЖКУЛЬТУРНА ІНТЕГРАЦІЯ ЗМІСТУ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ЗАСОБАМИ МОДУЛЬНОГО НАВЧАННЯ	132
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ЗГІДНО З ВИМОГАМИ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ	135
Гиря О.О.	
ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ВІДПОВІДНО ДО ВИМОГ МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ	136
Євець Є.В.	
ВИКЛАДАННЯ КУРСУ ОСНОВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ФАХОВІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	140
Коберник С.Г., Цуруль О.А., Іваха Т.С.	
ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ МЕТОДИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПРЕДМЕТІВ ПРИРОДНИЧОГО ЦИКЛУ	143
Кобець М.П.	
САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ЯК СКЛАДОВА ЇХ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ В УМОВАХ КРЕДИТНО – МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ.....	146
Колесник Н.Є.	
МОДУЛЬНО-РЕЙТИНГОВА ТЕХНОЛОГІЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ХУДОЖНЬО-ТЕХНІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ УЧНІВ	149
Левєдєва А.В.	
РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ У САМОСТІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	152
Максимович О.М.	
МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ТА ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ	155
Мартиненко С.М.	
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ З ОСНОВ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ.....	159
Маруненко І.М.	
АКТИВІЗАЦІЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ	162

Матвійчук О.Є.	
ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	164
Міхно С.В.	
ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	167
Неведомська Є. О.	
МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ УПРОВАДЖЕННЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОГО НАВЧАННЯ	170
Норкіна О.Ф.	
ВИХОВНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ ПРИРОДНИЧО-ТЕХНЧНИХ ДИСЦИПЛІН ЗА МОДУЛЬНО-РЕЙТИНГОВОЮ СИСТЕМОЮ.....	174
Салата О.О.	
НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ.....	177
Соколовська С.В.	
ЦЛЕПОКЛАДАННЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ВЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	180
Солдатенко М.М.	
ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ САМОСТІЙНОЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ	184
Сулим І.Ф.	
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ КОЛЕДЖІВ США	188
Чернігівська Н.С.	
САМООСВІТА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ	191

**СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ
ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ
СИСТЕМИ.....**

Абрамов В.О.	
КОМП'ЮТЕРНА МОДЕЛЬ НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ ДИСЦИПЛІНИ.....	196
Бонч-Бруєвич Г.Ф.	
ОРГАНІЗАЦІЯ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОГО НАВЧАННЯ	199
Бонч-Бруєвич Г.Ф., Шекунов А.В.	
КОМП'ЮТЕРНИЙ КОМПЛЕКС ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	203
Грищенко О.А.	
ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ.....	206
Дворіков А.С.	
ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ У ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ-ПЕРЕКЛАДАЧІВ	209
Залібовська-Ільницька З.В.	
ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ КРЕДИТНО -МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ.....	211
Зюнькина О.В.	
ІНФОРМАЛЬНА ОСВІТА В КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	214
Зварич І.М.	
ПЕРЕВАГИ МОДУЛЬНО-РЕЙТИНГОВОЇ СИСТЕМИ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ	218
Кочина Л.П.	
РЕЙТИНГОВЕ ОЦІНЮВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ СТУДЕНТІВ У СИСТЕМІ МОДУЛЬНО-КРЕДИТНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ.....	221

САМООСВІТА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ

Чернігівська Н.С.,
старший викладач кафедри практики
іноземної мови КМПУ ім. Б.Д. Грінченка

Європейська система вищої освіти та наукових досліджень, приєднання України до Болонського процесу спонукають вищі навчальні заклади, і університети зокрема, до впровадження кредитно-модульної системи навчання, підвищуючи його ефективність засобами проведення самоосвітньої діяльності студентів.

Метою статті є розкриття можливості висвітлення актуальності формування потреби в самоосвіті майбутнього вчителя іноземної мови в умовах кредитно-модульної системи навчання.

В умовах входження України у Європейський освітній простір пріоритетними стають питання професійної підготовки нової генерації педагогічних кадрів саме засобами самоосвітньої діяльності. Затверджено Національною Доктриною розвитку освіти в Україні у ХХІ столітті наміри Міністерства освіти і науки України щодо модернізації вищої освіти, впровадження інноваційних підходів і методів задля трансформації у самоосвітню діяльність та відповідно до окреслених Великою хартією університетів засобів реалізації завдань Болонського процесу, зазначимо, що освіта в педагогічному університеті є основним елементом постійного розвитку знань майбутніх учителів іноземної мови. Лісабонська конвенція, Сорбонська спільна декларація проголошують необхідність створення Європейського освітнього простору, Конвенція вищих навчальних закладів Європи визначає освіту протягом життя людини як довгострокову потребу суспільства, пов'язану з транснаціональною освітою, що забезпечує самоосвітню діяльність [1; 3].

Однак, орієнтація на Болонський процес не повинна призводити до невідправданої перебудови традицій вітчизняної системи вищої школи. Ми згодні з думкою Євець Є.В., що приєднання України до Болонського процесу слід розцінювати не як революційну подію, що зруйнує устої вітчизняної вищої освіти, а як планомірну інтеграцію української вищої школи до європейського і світового освітнього та наукового простору [5, 135].

На підставі аналізу вітчизняної та зарубіжної психолого-педагогічної літератури ми дійшли висновку, що більш глибокому розумінню професійних якостей майбутнього вчителя сприяють: концепція індивідуалізації професійно-педагогічної підготовки майбутнього вчителя (О.М. Пехота), теорія розвитку особистості (А.В. Петровський); теорія установки (Д.Н. Узнадзе); теорія самоактуалізації (А.Маслоу, К.Роджерс) та інші.

Дослідженням проблеми професійної підготовки майбутнього вчителя приділяється належна увага (Ю.К.Бабанський, Н.М.Бібік, В.І.Бондар, В.А.Кан-Калік, Н.В.Кузьміна, Н.Д.Нікандро, Л.П.Пуховська, О.Я.Савченко та інші).

Уdosконаленню професійної підготовки майбутнього вчителя іноземної мови у вищих педагогічних закладах освіти приділяли увагу в своїх дослідженнях: О.Б.Бігич, Л.Ф.Галузя, Н.К. Скляренко, В.М. Плахотник, Д.Хопкінс, Дж.Річардс та інші. Питанням самоосвіти, самостійної роботи студентів, самореалізації та самовдосконалення майбутнього вчителя приділяли увагу дослідники: С.Г. Заскалета, В.А. Казаков, М.М. Фіцула та інші.

А.М. Алексюк, А.А. Аюрзанайн, П.І. Підкасистий та інші досліджували проблеми організації самостійної роботи студентів в умовах інтенсифікації навчання. Питанням удосконалення професійної підготовки майбутнього вчителя іноземної мови у вищих педагогічних закладах освіти піднімали в своїх працях О.Б. Бігич, Л.Ф. Галузя, Н.К. Скляренко, В.М. Плахотник, Д.Хопкінс, Дж.Річардс та інші. Проблеми творчого підходу до організації навчального процесу у вищій школі, формування особистості, здатності до творчої самореалізації розглядали С.У. Гончаренко, І.А. Зязюн, Н.Г. Ничкало, О.М. Пехота, С.О. Сисоєва та інші. Безпосередньо значущість і необхідність формування у майбутніх вчителів здатності до самоосвіти, самостійної роботи студентів, самореалізації та самовдосконалення майбутнього вчителя, розглядали вчені А.М. Алексюк, А.А. Аюрзанайн, С.Г. Заскалета, В.А. Казаков, П.І. Підкасистий, М.М. Фіцула та інші.

Систематизуючи авторські позиції С.У. Гончаренка, І.А. Зязюна, Н.Г. Ничкало, О.М. Пехоти, С.О. Сисоєвої та інших щодо проблеми творчого підходу до організації навчального процесу у вищій школі, зазначимо, що науковці звертають увагу на формування особистості, здатної саме до творчої самореалізації.

Розглядаючи процес професійної підготовки майбутнього вчителя у вищій школі як такий, що неможливий без потреби в самоосвіті, ми поділяємо думки видатних педагогів Л.С. Виготського, С.Л. Рубінштейна, К.Д. Ушинського та інших; в сучасних дослідженнях з педагогіки вищої школи у

роботах М.Г. Горунова, Л.М. Журавської, С.Ю. Ніколасової, В.М. Соколова, В.А. Якуніна, Б.Д та інших., що цей процес спирається на самостійність студентів.

При кредитно-модульній системі навчання докорінно змінюються ролі викладача та студента. Викладач, який виконує головним чином інформаційну функцію, бере на себе функції управління навчанням і по суті стає консультантом у процесі самокерованого навчання студента. Студент модуля, розробленого викладачем, дістає знання та з особи, яку навчають, перетворюється на та яка самостійно навчається. На наш погляд, зміна парадигми сучасної освіти змінила ступінь об'єкта на суб'єкт навчання [Лейфура, 81-82]. Відповідно, зазначені зміни вимагають формування майбутнього вчителя іноземної мови потреби в самоосвіті, що завдяки новітнім технологіям виходить на новий щабель розвитку [2, 54-57].

С.О.Сисоєва також наголошує на важливості дистанційної освіти, яка є методичною організою самоосвітою на основі надання студентам максимальної кількості інформації (в широкому розумінні слова) у будь-який час і у будь-якому місці. Підкреслимо, що і засоби самоосвіти можуть різними: традиційними (вивчення літературних джерел, відвідування лекцій тощо) і інноваційними (відео, аудіо, комп'ютерні курси, інтерактивне телебачення тощо). Тому проблема мотивації її до самоосвіти є найголовнішою проблемою дистанційного навчання [9, 85].

Ми повністю підтримуємо думку С.О.Сисоєвої, що введення в дію системи стандартів освіти з урахуванням специфіки кредитно-модульної системи, створення системи оцінювання освіти студентів, яка найбільш адаптована до вимог Болонської декларації, змушує шукати інноваційні освітні моделі, методи, форми і технології навчання: підвищення якості освіти шляхом фундаменталізації, застосування різних підходів з використанням нових інформаційних технологій забезпечення випереджувального характеру всієї системи освіти [9, 78].

Мотивацією для дистанційного навчання, як відмічають А.К. Толстихін, К.В. Панасюк, С.А. Толстихін, можуть слугувати різні фактори: економічні (utrимання економічної незалежності), моральні (задоволення власного егоїзму, бажання розширити свій кругозір, потреба у самостійній діяльності), соціальні (авторитет у суспільстві) тощо.

Одним з важливих напрямів модернізації навчального процесу вищої школи в Україні є підвищення багатоступеневу підготовку фахівців з вищою освітою – бакалаврів, спеціалістів, магістрів. Зауважимо, що поступовість отримання освітньо-кваліфікаційних рівнів освіти передбачає наступність в роботі педагогічного університету і дає можливість студенту підвищувати рівень фахової підготовки. Водночас отримання окремого із зазначених освітньо-кваліфікаційних рівнів можливість одразу приступити до роботи і вже пізніше продовжити вдосконалення форми спеціальних і фундаментальних знань, умінь і навичок [1, 29].

Тому у нашему дослідженні самоосвіта розглядається як педагогічно організований, обумовлений внутрішніми мотивами процес самостійного здобуття знань, додаткових до тих, які учень отримав під час навчання.

Розглянемо види роботи, що формують у студентів прийоми навчальної діяльності та мотиви до самоосвіти: а) прийоми опрацювання тексту, об'єднання навчального матеріалу у великі блоки, виділення загальних ідей, принципів, законів, правил, формул, запис великих блоків матеріалу вигляді схем; б) прийоми культури читання (динамічного читання великими синтагмами) і культури слухання, прийоми короткого і раціонального запису (виписки, план, тези, конспект, аналіз реферат, загальні прийоми роботи з книжкою); в) загальні прийоми запам'ятовування – розподілення навчального матеріалу, використання особливих прийомів мнемотехніки з опорою на зору, слухову пам'ять; г) загальні прийоми пошуку додаткової інформації (робота з бібліографічними довідниками, каталогами, словниками, енциклопедіями) і їх зберігання в домашній картотеці;

Так, слідом за А. Добридень, ми розглядаємо такі шляхи підготовки майбутніх учителів іноземної мови до самоосвітньої діяльності в умовах педагогічного університету у сучасному інформаційному суспільстві: забезпечення поступової інформатизації системи освіти, спрямованої на задовільнення освітніх і комунікаційних потреб учасників навчально-виховного процесу; упровадження дистанційного навчання із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій з порядком з традиційними засобами; розроблення індивідуальних модульних навчальних програм рівнів складності залежно від конкретних потреб; створення індустрії сучасних засобів навчання, які відповідають світовому науково-технічному рівню і є важливою передумовою реалізації ефективності стратегій досягнення цілей освіти з урахуванням: забезпечення індивідуально-особистісного розвитку кожного учня; – заохочення до активної систематичної діяльності; розширення вдосконалення умінь і навичок самостійного пошуку інформації; розвиток мобільності та самостійності знань; збільшення можливостей для всебічного розкриття здібностей студента розвитку їхнього творчого мислення [4, 190-191].

Спираючись на визначення В.Г. Кремнєм самоосвіти як постійної діяльності майбутнього учителя, що включає: науково-дослідну роботу з певної проблеми; відвідування бібліотек, вивчення науково-методичної і навчальної літератури; відвідування уроків колег, обмін думками з п

організації занять, змісту навчання, методів викладання; теоретичну розробку і практичні апробацію різних форм уроків, позакласних заходів, власних навчальних матеріалів тощо, вважаємо кінцевою метою самоосвіти – створення індивідуальної творчої лабораторії, в якій формується і розвивається педагогічна культура вчителя, розширяється його кругозір [6, 7-10].

В.Г.Кремень наголошує, що самоосвіта починається з моменту появи конкретної програми, яка визначає цілі та конкретні завдання і передбачає: сукупність зв'язків з вихованням і навчанням; процес духовного розвитку особистості, а самоосвітня робота поступово повинна перейти в науково-дослідну, перетворити стійкий інтерес особистості до самоосвіти в постійну життєву потребу в самовихованні, що свідчить про досягнення оптимального рівня самовдосконалення [6, 17-20].

Відповідно, В.О.Огнев'юк зазначає, що сутність виховного впливу на студента зводиться до цілеспрямованого формування нових ціннісних орієнтацій особистості, які забезпечили б найоптимальніший для неї та бажаний для соціуму саморозвиток [8, 19].

Беззаперечним є той факт, що важливою проблемою для викладача в системі кредитно-модульного навчання є визначення педагогічно доцільного часу на синхронну взаємодію зі студентом (проблема потребує окремих досліджень), а також конструювання комп'ютерного навчально-розвивального середовища на основі парадигми особистісно орієнтованого навчання. Отже закономірно постає проблема: створення комп'ютерного навчально (розливального) середовища, де студент повинен виступати співорганізатором (суб'ектом, а не об'ектом) власної самостійної діяльності щодо оволодіння конкретним матеріалом, обирати види навчальної діяльності, організаційні форми, обсяг навчального матеріалу для одноразового вивчення, здійснювати самоконтроль за своєю діяльністю. Керівництво з боку викладача повинно бути опосередкованим, спрямованим на створення фасилітаційного режиму навчання. Важливого значення при цьому набуває характер завдань, які пропонуються студентам для самостійної роботи, оскільки саме їх специфіка визначає функції студентів при їх виконанні, мислительні операції і локальні технології досягнення поставленої мети [9, 83-84].

Ми цілком згодні з Солдатенком М.М., що технології навчання повинні мати можливість реалізувати індивідуально орієнтований підхід у підготовці майбутнього вчителя до його професійної діяльності, який є пріоритетною тенденцією в питаннях удосконалення системи освіти, професійно-педагогічної підготовки майбутнього вчителя та його самоосвітньої діяльності [10, 13].

Проблемою розвитку самостійної особистості студента займаються педагоги не лише в Україні, а й в інших країнах Європи та США. У навчально-методичній літературі представлені принципово різні підходи до вирішення цієї проблеми: можна навчати студента прийомів вивчення мовного матеріалу (Strategy Inventory of Language Learning), методів самооцінки або компенсаторних стратегій у самостійному вирішенні проблемних завдань, а також усвідомлення своїх власних засобів когнітивного підходу й усунення недоліків у цьому плані. У перелічених вище підходах є одне загальне: вони всі мають єдину мету – розвиток особистості. Вирізняються і рівні юзантів.

Поняття “навчання із самостійним визначенням цілей” (self-directed learning) і американські аналоги “автономне навчання”(autonomous learning), “самостійне навчання” (independent learning) юзані з різними ступенями самоорганізації студентів. Найвищий ступінь – автономія – юзглядається як здібність студента самостійно визначати цілі навчання і засоби їх досягнення. За убежем самостійність студента в організації й управлінні навчальним процесом дають змогу забезпечити навчальні середовища, що становлять джерело навчально-методичного знання в конкретній галузі знань і водночас високо структуроване середовище для організації різних форм самостійної пізнавальної діяльності. Такі інформаційні середовища формуються в межах доступних технологій у середовищі WWW або базуються на телекомунікаційних технологіях. Вони відкриті і для викладача, і для студента, допомагають доповнювати зміст і вносити в нього корективи.

Таким чином, визначаючи актуальність формування потреби в самоосвіті майбутнього вчителя земної мови в умовах кредитно-модульної системи навчання, ми дійшли висновку, що процес самоосвітньої діяльності майбутніх учителів є водночас керованим з боку викладача, спрямованим аміми студентами завдяки створеному комп'ютерному навчально-розвивальному середовищу і фасилітаційному способу навчання та тісно пов'язаний з процесами самоаналізу, самоконтролю і самовиховання.

ЛІТЕРАТУРА

- Національна доктрина розвитку освіти, затверджена Указом Президента України від 17 квітня 2002 року № 347 / 2002 – С. 6-27.
- Алексюк А.М. Педагогіка вищої школи. Курс лекцій: модульне навчання: Навч. посібник. – К.: ІСДО, 1993. – 220 с.
- Болонський процес: Нормативно-правові документи / Укладачі: З.І. Тимошенко, І.Г. Оніщенко, А.М. Грехов, Ю.І. Палеха. – К.: Вид-во Європ. Ун-ту, 2004. – 102с.

4. Добридень А. Використання педагогічних технологій у процесі формування навичок самоосвіти старшокласників // Рідна школа. – 2004. – грудень. – С.6-7.
5. Євець Є.В. Інтеграція університетської педагогічної освіти України в Європейський освітній простір у контексті Болонського процесу // Педагогічна освіта: теорія і практика. Психолог. Педагогіка. Зб. наук.праць. № 3 / Редкол.: Бех І.Д., Белкіна Е.В., Бібік Н.М. та ін. – К.: КМПУ і Б.Д. Грінченка, 2005. – С. 131-139.
6. Кремень В.Г. Освіта і наука України: шляхи модернізації (Факти, роздуми, перспективи). – І Грамота, 2003. – 216 с.
7. Лейфура В.М., Воробйова А.І. Навчальні модулі як ефективний засіб організації самостійн роботи студентів в умовах рейтингової системи // Наукові праці: Науково-методичний журнал Вип.7. педагогічні науки. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2002. – С. 81-83.
8. Огнєв'юк В.О. Навчання і виховання як соціоцентричні цінності // Вища освіта Україн. Теоретичний та науково-методичний часопис № 4. – К.: Педагогічна преса, 2003. – С. 15-20.
9. Сисоєва С.О. Проблеми дистанційного навчання: педагогічний аспект // Неперервна професій освіта: теорія і практика: Науково-методичний журнал. – 2003. – Випуск 3-4. – С. 78-87.
10. Солдатенко М.М. Процеси реформування педагогічної освіти в Україні // Професійна підготовка педагогічних працівників: Науково-методичний збірник / За ред. докт. пед. наук О.А. Дубасеня та докт. пед. наук Л.П. Пуховської. – К.-Житомир: Житомир. держ. пед. ун-т, 2000. – С. 10-15.